Muistio Valtiovarainvaliokunnan maatalousjaoston kuulemistilaisuuteen 25.10.2017 klo 10.30
Kirjallinen asiantuntijalausunto: METO – Metsäalan Asiantuntijat ry

HE 106/2017 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2018

Metsä- ja biotalouden toimintaympäristö

Metsä- ja biotalouden toimintaympäristö on muuttunut nopeasti tämän hallituskauden aikana. Kestävä kehitys ja uusiutuvien luonnonvarojen käyttö ovat kasvualoja. Huolimatta kasvunäkymistä ja -mahdollisuuksista on vastaavasti luonnonvarojen käyttöön liittyviä paineita. Näitä paineita kohdistuu mm tarpeeseen koko ajan parantaa työn laatua, ympäristön huomioimista ja osaamista luonnonvarojen hyödyntämisessä. Neuvonta, koulutus, uuden teknologian hyödyntäminen, mutta myös toimien seuranta ovat merkittävässä asemassa.
Metsäteollisuudelle tärkeää on infrastruktuurin, mm tiestön, hyvä kunto kuun puu liikkuu kannolta valmiiksi tuotteeksi kuluttajalle. Tämän logistiikkaketjun parantaminen on tärkeä osa metsäteollisuuden tuottavuutta.

30.40.46 Valtionapu Suomen metsäkeskukselle

Suomen Metsäkeskuksen tehtävänä on edistää puuhun ja metsään liittyviä elinkeinoja, neuvoa metsänomistajia, kerätä luonnonvaratietoa ja valvoa metsälain toteutumista.

Suomen metsäkeskuksen toimintamäärärahaa on esitetty vähennettäväksi 1,8 milj euroa vuoden 2017 tulo- ja menoarvioon verrattuna. Vähennykset koostuvat maa- ja metsätalousministeriön tekemästä pysyvästä 0,4 milj euron määrärahaleikkauksesta ja hallitusohjelman mukaisista määrärahavähennyksistä, jotka Suomen metsäkeskusta osalta aikaistettiin. Vuoden 2017 tulo- ja menoarvioon Suomen metsäkeskus sai 0,4 miljoonan euron lisäyksen eduskunnan käsittelyssä Kemera -hakemusruuhkan purkua varten. Ruuhka on näillä toimin purettu hakemusten käsittelyssä ja maksatuksessa.

Suomen metsäkeskuksen vahvistaa resursseja ottaen huomioon kasvava biomassatuotanto ja työmäärien kasvu mm seuraavissa tehtävissä

- Metsänkäyttöilmoitusten määrä nykytasosta, n 110.000 ilmoitusta/vuosi, tulee kasvamaan, kun hakkuumäärät kasvavat
- Metsänkäyttöilmoitusten ja Kemera -hakemusten valvontaa ja seurantaa kehitetään väärinkäytösten estämiseksi. Hakemusruuhkien purkaminen oli vuoden 2017 keskeinen tavoite, nyt tulee lisätä tarkastelua Kemera -tuella tehtyjen töiden laadun valvomiseksi
- Metsävaratietojärjestelmiä koko metsäsektorin tietovarastona tulee edelleen kehittää. Metsävaratiedon keruuta tulee lisätä ja parantaa tiedon ajantasaisuutta ja laatua. Metsävaratiedon laatu on keskeinen voimavara metsätalouden edistämisessä, neuvonnassa kuin valvonnassa
- Metsäteiden perusparannusten määrä on pudonnut liian alhaiselle tasolle ottaen huomioon kasvavat kuljetusmäärät ja routaisen ajanjakson

lyheneminen. Tiekuntien toimintaa tulee kehittää ja asiantuntemusta tulee kehittää neuvonnan keinoin.
- Luonnonhoidon määrärahojen määrän lisääminen ja tehokas kohdentaminen vaatii myös inhimillisenä resurssina lisääntyvästi asiantuntijatyötä
- Hirvituhoarvioinnin uudistaminen tulee lisäämään nykykäytäntöön nähden työn määrää
- Suomen metsäkeskukselle esitetty määrärahojen vähennyksen tuloksena jouduttaneen Suomen metsäkeskuksena vähentämään henkilöstöä noin 10-20 htv.

METO – Metsäalan Asiantuntijat ry esittää, että momentille 30.40.46 myönnetään 40,4 miljoonaa euroa, eli lisäystä valtioneuvoston tulo- ja menoarvioesitykseen vuodelle 2018 verrattuna on 1,0 miljoonaa euroa.

30.40.44 Tuki puuntuotannon kestävyyden turvaamiseen.

Nykyinen Kestävän metsätalouden rahoituslaki tuli voimaan 1.7.2015. Kemeralla on kannustejärjestelmänä suuri merkitys puuntuotannon ja puun saatavuuden turvaamisessa pitkäjänteisesti. Kemera -hankkeet vauhdittavat myös puunmyynnin hankkeita alueilla.

Maa- ja metsätalousministeriön muutoksia Kemera järjestelmään on tämän kauden aikana tehty liian monta ja liian hätäisillä aikatauluilla. Tien perusparannusten määrä on laskenut huomattavan alhaiselle tasolle. Viime lakiuudistuksessa perusparannusten osalta korvausten tukitasoja heikennettiin ja suunnittelutuki poistettiin. Pääosin siksi Kemera -varojen käyttö on jäänyt alhaiseksi ja samalla teiden perusteellisten korjaustoimenpiteiden määrä jää alhaiseksi. Tien perusparannuksia suunniteltaessa tai laadun valvonnassa tulisi ryhtyä hyödyntämään metsäteiden kantavuusmittauksia.

Kemera -järjestelmän muutoksista johtuen Kemera -varoja jäänee käyttämättä noin 10 milj euroa. Tärkeää on saada nämä varat siirrettyä käytettäväksi vuonna 2018 lisätalousarviomenettelyllä.

METO – Metsäalan Asiantuntijat ry esittää, että Kemeran momentille 30.40.44 käyttämättä jääneet varat, arviolta 10 milj euroa, siirretään vuoden 2018 budjettiin lisätalousarviossa.

Muita huomioita luonnonvara-alan määrärahoista 2018 hallituksen budjettiesityksessä

30.10.50 Valtionapu maaseudun elinkeinojen kehittämiseen

Maatalouden neuvontaan esitetty määräraha on riittämätön. Määrärahan leikkauksella on suuri merkitys neuvojien työllisyyteen, jopa 30- 40 työpaikkaa. Esityksessä maaseudun elinkeinojen kehittämiseen tarkoitettuja määrärahoja esitetään vähennettäväksi yli kolmannes.

Maataloustuotannon kannattavuus on jo muutaman viime vuoden aikana monesta syystä heikentynyt. Kulunut viileä kesä lisäsi maatalousyrittäjien talousahdinkoa entisestään, kun sadon kypsyminen viivästyi alhaisen lämpösumman vuoksi. Syksyn

runsaiden sateiden vuoksi merkittävä osa sadosta on joko pilaantunut tai jää kokonaan korjaamatta, josta viljelijät kärsivät merkittäviä tulomenetyksiä. Viljelijät tulevat tarvitsemaan talousneuvontaa selvitäkseen akuutista talouskriisistään ja turvatakseen maataloustuotantonsa jatkumisen. Alan neuvonnan määrärahojen leikkaus ei ole millään tavoin perusteltua maatalousneuvonnan tarpeen ollessa suurempi kuin koskaan.

On huomattava, että neuvontajärjestön kulut koko ajan kasvavat, kun maatilojen määrä vähenee ja neuvojien neuvontamatkat sen seurauksena pidentyvät.
LUVA - Luonnonvarat ry esittää, että momentille 30.10.50 myönnetään 5,366 miljoonaa euroa, eli samantasoinen määräraha kuin 2017.

30.10.55 Valtionapu 4H-toimintaan

4H-järjestön tekemä nuorisotyö on tärkeätä tulevaisuustyötä koko luonnonvara-alalle. Tutustuminen uusiutuvien luonnonvarojen hoitoon ja hyödyntämiseen ovat tärkeitä osaamisalueita, joita oppii parhaiten käytännön kautta jo nuorena. 4H-toiminta sisältää tärkeitä luonnonvara-alan elementtejä, kuten talousosaaminen ja yrittäjyys.
LUVA - Luonnonvarat ry esittää, että momentille 30.10.55 myönnetään 3,905 miljoonaa euroa, eli samantasoinen määräraha kuin 2017.

METO - METSÄALAN ASIANTUNTIJAT RY

Håkan Nystrand
puheenjohtaja

Ilpo Puputti
järjestöpäällikkö

LUVA – Luonnonvarat on luonnonvara-alalla toimivien asiantuntijoiden ja osaajien kattojärjestö. METO – Metsäalan Asiantuntijat ja Agrologien Liitto ovat Luvan jäseniä. Luvan jäsenjärjestöissä on noin 12 000 jäsentä. He työskentelevät luonnonvara-alalla mm. suunnittelijoina, neuvojina, esimiehinä, opettajina, tutkijoina, erityisasiantuntijoina, luonnon-, ympäristönhoidon ja maatalouden, maataloushallinnon sekä maatalouskaupan ja liikelaitosten eri tehtävissä, erilaisissa johtotehtävissä sekä itsenäisinä yrittäjinä. Myös luonnonvara-alan opiskelijajärjestöt voivat olla Luvan jäseniä.